

Enligt sändlista

Fastställelse av skötselplan för Bokö-Askö naturreservat, Trosa kommun

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § i förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

Ärendets handläggning

Bokö-Askö är genom beslut av Länsstyrelsen 1975-05-21 skyddat som naturreservat. En skötselplan för Bokö-Askö naturreservat fastställdes 1990-01-09. Skötselplanen togs fram av Skogsvårdsstyrelsen som då var förvaltare av reservatet. Under 2005/2006 togs ett nytt förslag till skötselplan fram och skickades ut på extern remiss till markägaren, Skogsvårdsstyrelsen och Johan Wenngren (arrendator på Askö och eventuell framtida djurhållare i Bokö-Askö naturreservat). Remissvaren har sedan arbetats in i den bifogade skötselplanen.

Beslutande i detta ärende har varit t f landshövding Caj Möllergren. Föredragande har varit naturvårdshandläggare Anna Gustafsson.

Caj Möllergren

Anna Gustafsson

Skötselplan för Bokö-Askö naturreservat

Foto: Anna Gustafsson

Postadress

611 86 NYKÖPING
@d.lst.se

Besöksadress

Stora torget 13

Telefon

0155 26 40 00 växel

Telefax

0155 - 26 71 25

E-post

lansstyrelsen

Organisationsnr

202100-2262

Postgiro

35174-2

Bankgiro

5051-8653

Internet

www.d.lst.se

Innehållsförteckning

<i>BESKRIVNINGSDDEL</i>	3
1. Syfte med reservatet.....	3
2. Beskrivning.....	3
2.1 Uppgifter om reservatet.....	3
2.2 Historisk och nuvarande markanvändning	4
2.3 Områdets bevarandevärden	6
2.4 Källförteckning.....	9
<i>PLANDEL</i>	10
3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder.....	10
4. Friluftsliv.....	13
5. Skyddsjakt.....	14
6. Uppföljning.....	14
6.1 Uppföljning av bevarandemål.....	14
6.2 Uppföljning av skötselåtgärder.....	15
7. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder	15
8. Skötselplanekarta.....	17

BESKRIVNINGSDDEL

1. Syfte med reservatet

”Att för framtiden bevara områdets karaktär av kulturpräglad skärgårdslandskap att utnyttjas för friluftsliv, forskning och undervisning.”

I syftet ingår även att:

- Bevara och vårda ett skärgårdsområde med en särpräglad flora, fauna och geologi.
- Bevara och vårda ett odlingslandskap med åker, betesmark, betade ädellövskogar, odlingsrösen och öppna diken.
- Bevara och vårda värdefulla strukturer som gamla lövträd, gamla tallar och döda träd.
- Friluftslivet, som grundar sig på allemansrätten, ska kunna bedrivas i hela reservatet med de begränsningar som anges i föreskrifterna i reservatsbeslutet.
- Förhindra exploatering av de marina miljöerna, bevara en värdefull rekryteringsmiljö för fisk samt bevara området för forskning och miljöövervakning.

2. Beskrivning

2.1 Uppgifter om reservatet

Objektnummer	0402038
Län	Södermanland
Kommun	Trosa
Församling/socken	Trosa-Vagnhärad
ID-punkt	x = 6525360, y = 1603780
Areal	271,7 ha (290 ha enligt beslutet), varav land 59,7 ha.
Markägare	Eva Larson Villagatan 3 619 35 TROSA
Naturgeografisk region	Nr 25c: Sörmlands och norra Götalands skärgårdar
Kulturgeografisk region	Skärgården
Uppskattade arealer av olika naturtyper i reservatet:	
- Skogsmark	ca 49,3 ha, varav 27,9 ha produktiv

<i>Tallskog</i>	ca 12,8 ha
<i>Granskog</i>	ca 1,8 ha
<i>Barrblandskog</i>	ca 0,9 ha
<i>Lövblandad barrskog</i>	ca 5,8 ha
<i>Triviallövskog</i>	ca 1,5 ha
<i>Ädellövskog</i>	ca 3,6 ha
<i>Triviallövskog med</i>	ca 1,4 ha
<i>ädellövinslag</i>	
<i>Lövsumpskog</i>	ca 0,1 ha
<i>Impediment</i>	ca 21,4 ha
- <i>Hav</i>	ca 212 ha
- <i>Våtmark</i>	ca 3,7 ha
- <i>Övrigt</i>	ca 5,4 ha
<i>Prioriterade bevarandevärden</i>	
- <i>Markslag</i>	Skogsmark, odlingslandskap i skärgårdsmiljö
- <i>Naturtyper</i>	Hällmarkstallskog, barrblandskog, betad ädellövskog, havsstrandäng, åker med landskapselement, små öar och skär
- <i>Strukturer (landskapselement)</i>	Grova ädellövträd och tallar, död ved, odlingsrösen, öppet dike
- <i>Arter</i>	Idegran, korskovall, blåstång, kransalger
- <i>Friluftsliv</i>	Naturhamn

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

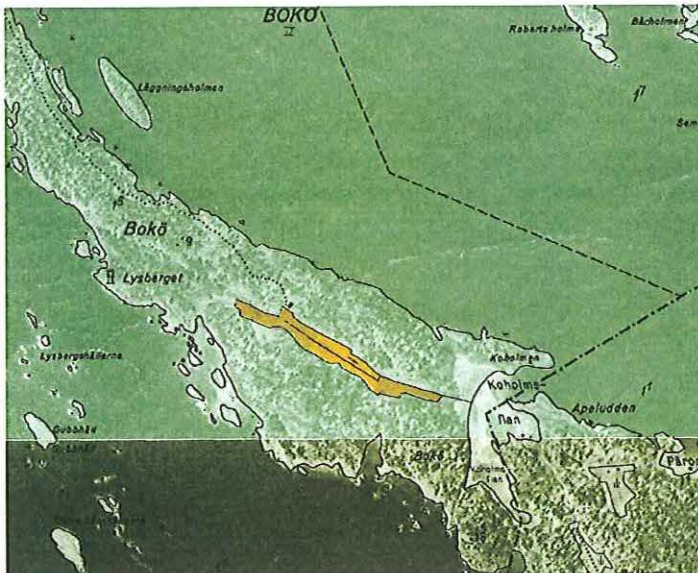
Den mellersta och östra delen av Bokö är till stora delar präglad av att ön tidigare nyttjats som åkermark, ängsmark och betesmark. För ungefär 50 år sedan upphörde betesdriften på Bokö i samband med att året-runt-boendet upphörde på ön och sedan dess har stora delar av det tidigare betydligt öppnare landskapet vuxit igen.

Enligt häradskartan, kartlagd åren 1897-1901, utgörs de centrala och mer låglänta delarna av Bokö av åkermark (markerat med orangegult). Troligtvis brukades all den mark för jordbruk som utifrån de naturliga förutsättningarna kunde brukas med den tidens redskap. Ett exempel på detta är de mycket små ängslapparna (markerat med ljusgrönt) som bl a finns nordväst om åkermarken. Något större ängsmarker fanns även vid Koholmsflans västra strand. Enligt markeringarna på häradskartan är lövinslaget (markerat som cirklar) stort på Bokö, främst i de delar som ligger nära odlingsmarken. Barrträden (markerat med *) dominerar på hällmarken. På de norra delarna av ön är enbart barrskog markerat. Koholmsflan är alltså öppet vatten.

Karta 1. Häradskarta över Bokö-Askö kartlagd år 1897-1901.

Gamla ekonomiska kartan, som flygfotograferades 1954 och kartlades 1958, visar att den största delen av åkermarken alltjämt var i bruk. Delar av ängsmarkerna var alltjämt öppna men brukades inte längre som ängsmark. En ängslada har tillkommit i åkermarkens nordvästra del. Från gårdsbebyggelsen på Bokö, norr om reservatet, går en mindre väg/stig fram till ängsladan.

Karta 2. Gamla ekonomiska kartan, kartlagd 1958.

Idag brukas stora delar av åkermarken som viltåker vilket håller marken öppen. De tidigare öppna ängsmarkerna och de tidigare öppnare lövrika miljöerna i närheten av åkermarken blir alltmer igenväxta. Viltbetet håller tillbaka igenväxningen till viss del även i områdena kring åkermarken. Flera invuxna grova ädellövträd vittnar om ett tidigare betydligt mer öppet landskap. Stigen mellan Bokö gårdsbebyggelse och åkern finns kvar och har till vissa delar förstärkts för att klarar mindre motorfordon. Den används bl a för trafiken till Askö-laboratoriet vintertid. Parallellt med denna är en elledning mot Askö-laboratoriet dragen. Ängsladan nordväst om åkern är numera helt hoprasad.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Biologiska värden

Naturen på Bokö-Askö präglas dels av den tidigare jordbruksdriften och dels av den kuperade terrängen. Skogen är mycket varierande med allt från urskogsliknande tallskogar till frodiga och örtrika ädellövskogar med rester från en tidigare jordbruksepok. Alltsedan jordbruket lades ner har dock igenväxningen fortgått vilket framför allt syns på södra och östra delen av ön genom de många invuxna tidigare fritt stående träd (t ex spärrgreniga ekar, askar med hamlingsspår och hasselbuketter) samt det ökade graninslaget på lövrika marker.

I mitten av reservatets sydöstra del finns en före detta åkermark som används som viltåker och som till viss del börjar växa igen med lövsly (slån, al och asp). Stora delar av viltåkern är bevuxen med en frodig högörtvegetation i form av tistlar, älggräs och brännässlor. Genom åkern går ett dike som växt igen och delvis tappat sin funktion. Detta har resulterat i en mindre våtmark med vass, svärdsilja, kaveldun och videsnår i mitten av åkern. Nordväst om viltåkern, intill den hoprasade ladan, finns fina brynmiljöer med stora sammanhängande slånbuskage, nypon, hagtorn, hassel, en, vildapel och oxel.

På höjdryggarna i väster samt norr och söder om viltåkern dominerar hållmarkstallskog med inslag av död ved och gamla tallar. Förutom tall växer här bl a gran, björk, asp, alm, rönn, en, hassel, hagtorn och knotiga senvuxna ekar. Det finns gott om denna typ av ek i reservatets sydöstra hörn. I svackorna mellan hållarna finns blötare stråk där det växer sumpskog med tall, al, björk och sälg. På låglänt mark dominerar lövblandad barrskog med gran, tall, björk, rönn, ek m m. Fältskiktet domineras av blåbär, kruståtel,stensöta och lingon samt olika arter av mossor och lavar.

Intill viltåkern och på de gamla ängsmarkerna nordväst om viltåkern finns en hävdgynnad flora kvar. Här växer t ex prästkrage, brudbröd, solvända, tulkört, getrams, ängshavre, gullviva och jungfrulin. Det finns rester av slättergynnade arter kvar så som slätterfibbla, korskovall och darrgräs. Träd- och buskskiktet i och omkring de före detta ängsmarkerna består av vildapel, oxel, rönn, en, slån och nypon. På de torrare markerna börjar ung tall växa in i de öppna markerna. På de låglänta fuktigare före detta ängsmarkerna växer gamla och grova hasselbuketter och sälg.

I skogsområdena kring viltåkern dominerar lövträd och inslaget av ädellövträd är stort. Här finns ett varierat träd- och buskskikt bestående av ek, ask, vildapel, björk, asp, hassel, rönn, al, lönn, oxel, säl, hagtorn och en. Bitvis är inslaget av gamla träd stort, främst av trädslagen ek, björk, tall, asp och enstaka äldre gran. Närmast Koholmsflan har en alskog vuxit upp, med äldre alar längre in och ung al/alsy närmast strandängen. På Koholmen finns flera gamla oxlar, ask med hamlingsrester och ett litet bestånd av idegran. I sydöstra delen av Bokö finns ett område med kalkinslag i marken. Här växer den kalkgynnade orkidén Adam och Eva i de öppnare delarna och en rikare lundflora med bl a blåsip, myskmadra, nattviol, lungört, liljekonvalj, tandrot och ormbär i skogen. Väster om viltåkern går ett stråk i nord-sydlig riktning med f d ängsmark som nu är bevuxen med tät lövskog med hägg, al, hassel, vildapel med inslag av gamla tallar.

Strandängen vid Koholmsflan börjar växa igen med vass och alsy men en smal remsa närmast fastlandet hålls öppen för jakten. På den öppna delen av strandängen växer bl a havssäl, gåsört, slätterblomma, kärrspira, fackelblomster och strandlysing. Flera jaktorn finns i kanten av strandängen.

Till Bokö-Askö naturreservat hör även ett antal mindre öar och skär. De minsta öarna består av helt kala hållar eller glest bevuxna hållar med buskar och träd medan de något större öarna, t ex Läggningsholmen och Ängsholmen, är bevuxna med barrblandskog med stort lövinslag.

Både norr och söder om Bokö-Askö finns djuprännor (Yttre Hållsfjärden och Asköfjärden), som kan leda djupvattnet utifrån det öppna havet till långt in i skärgårdsområdet. Detta förbättrar vattenomsättningen, ökar den biologiska produktionen i vattnet och ökar den biologiska mångfalden. Området har en tydlig ytterskärgårdsprägel med klarare vatten än längre in i fjärdarna men en del vikar visar effekter av övergödning genom rik förekomst av påväxtalger. Hårdbottnarna i området har en rik algflora med bland annat sammanhängande blåstångsbälten som i sig är en mycket artrik miljö. Djurlivet på hårdbottnarna domineras helt av blåmusslan, som är viktig för recirkulationen av närsalter i Östersjön. Blåmusslan utgör också huvudföda för ejdern. Mjukbottnarna är bevuxna med vass- och sävbälten i grunda vikar i låglagen och på något större djup förekommer ängar av kransalger och olika natearter. Djurlivet på mjukbottnarna domineras av olika blötdjur (t ex hjärtmusslor och östersjömusslor). De vegetationsfria djupare bottnarnas djurliv utgörs till största delen av östersjömusslan och vitmärlor. Koholmsflan i reservatets östra del är en flad (en skyddad nästan avsnörd vik) och utgörs av mjukbotten. Fladen har en rik undervattensvegetation med förekomst av arter så som kräkel, fjäderslick, tångludd, murkelalg, kattfotsalg, ishavstofs, blåstång, näckhår, flera kransalgsarter (bl a flera sträfsarter, *Cara* sp.), vitstjälksmöja, axslinga, ålnate och hårsärv.

Koholmsflan har lyfts fram som en vik som kan ha betydelse som reproduktionslokal för fisk. Vattenområdena utanför Bokö-Askö är både viktiga övervintringslokaler och lekplatser för strömming. Dessutom förekommer här arter så som svart smörbult, stor- och småspigg, elritsa, stensimpa och tånglake. Flertalet av fiskarterna är åtminstone under en del av året beroende av de artrika vegetationsbältena där bl a födosök och lek

äger rum. Arter som braxen, sarv, id, sutare och mört är vanligen knutna till vassbältena och nateängarna under sin tidiga uppväxt och abborre och gädda är under sin uppväxt även knutna till tångbältena.

Framförallt de mindre öarna i Bokö-Askö naturreservat hyser ett rikt fågelliv som domineras av ejder och måsfåglar. Större strandpipare, svärta, vigg, stor- och småskrake m fl häckar i området. Området är även rastplats för flera andarter och flockar av alfågel uppehåller sig här under vårvintern.

Den högre däggdjursfaunan på Bokö-Askö består av bl a älg, rådjur och hare. Vildsvin har på senare år börjat sprida sig på ön.

Tabell 1. Rödlistade arter registrerat i objektet. Rödlistekategori följer Gärdenfors, U. (ed.) 2005. *Rödlistade arter i Sverige 2005*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. (NT) = missgynnad.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistad	Notering
Idegran	<i>Taxus baccata</i>	NT	Ett antal på Koholmen
Korskovall	<i>Melampyrum cristatum</i>	NT	Torrbacke nv om viltåkern
Svärta	<i>Melanitta fusca</i>	NT	

2.3.2 Geovetenskapliga värden

Topografin på Bokö-Askö präglas av två parallella höjdryggar som sträcker sig genom reservatet i sydostlig riktning. Berggrunden domineras av ådergnejser, d v s sura bergarter. Mer basiska bergarter uppträder bl a i form av diabasgångar i sydost där kalkinslaget präglar vegetationen. Jordlagret på hela ön är mycket tunt och i en svacka i öns centrala del, där viltåkern ligger, dominerar lerjordar. Moränjordar finns spridda på några ställen i reservatet. Stränderna längs med ön består till största delen av bergshällar och klippor.

2.3.3 Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena på Bokö är knutna till det ålderdomliga odlingslandskapet. Bokö gård är ett gammalt skärgårdshemman. Fram till 1940-talet bedrevs jordbruk i kombination med fiske på gården och därefter blev gården sommarbostad. Bokö gård ligger på norra delen av Bokö och ingår inte i reservatet men en av gårdens f d åkermarker och flera av de f d ängsmarkerna i sydöstra delen av ön ingår i reservatet. I anslutning till åkermarken finns flera odlingsrösen och ett öppet dike går genom den före detta åkern. I nordvästra delen av den före detta åkermarken finns en hoprasad lada. I landskapet kring den före detta åkermarken finns flera inväxta gamla grova träd som vittnar om att området tidigare var öppnare.

2.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv och forskning

Bokö-Askö naturreservat kan endast nås sjövägen. Badklipporna längs Bokö-Askös stränder är populära utflyktsmål för såväl båttureister som kajakpaddlare. Ett av de mest populära besöksställen är klipporna innanför Läggningsholmen. Från Askö går en stig som fortsätter in i Bokö-Askö naturreservat och upp till Bokö gård med några

mindre avbrott. I reservatet finns inga anläggningar för friluftslivet. Informationsskyltar ska sättas upp på två ställen i reservatet där det är populärt att lägga till med båt.

Vattenområdet kring Bokö-Askö är av stort intresse för marinforskning i brackvattenmiljö och finns med på den internationella listan över skyddsvärda marina områden. Området är även intressant som ett vetenskapligt referensområde för den nationella och internationella miljöövervakningen. På Askö, som hänger samman med Bokö genom en smal landremsa, ligger sedan 1961 Askö-laboratoriet (en del av Stockholms Marina Forskningscentrum) som är ett viktigt centrum för Östersjöforskning. Vattenområdet i Bokö-Askö naturreservat ingår i ett förslag till ett marint skyddat område som håller på att tas fram (Askö-Hartsö marint skyddat område).

2.4 Källförteckning

Askölaboratoriet, Stockholms universitet. S. Ankar. *Naturvårdsområdet: Askö marina referensområde*. Bilaga 1. 1985.

Ekonomiska kartan över Sverige. Kartlagd år 1960. Kartblad 9I4a och 9I5a.

Gärdenfors, U. ed. *ArtDatabanken, SLU, Uppsala. Rödlistade arter i Sverige 2005*. 2005.

Häradskarta. Digital utgåva. Kartlagd åren 1897-1901. Utgiven 1902-1906.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Beslut om bildande av naturreservat på fastigheten Bokö 1:6 i Trosa – Vagnhärad socken, Nyköpings kommun*. D nr. 11.121-1420-74

Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Skötselplan för Bokö-Askö naturreservat*. Fastställd 1990.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Sörmlands natur, Naturvårdsplan*. Objekt nr 80-171 (klass I). 1991.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Översiktsinventering av grunda havsvikar i Sörmlands län 2002*. Meddelande nr: 2002:4.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Översiktlig naturinventering Sörmlandskusten*.

Länsstyrelsen i Södermanlands län informerar, år 1975/avg, Nr. 7.

Naturvårdsverket. H. Cederwall. *Utkast till områdesbeskrivning för Askö-Landsortsområdet*. Stencil. 1986.

Stockholms Marina Forskningscentrum. J. Idestam-Almquist. *Askö-Hartsö marint reservat i Södermanlands län*. Underlagsmaterial. 1999.

Sveriges Geologiska undersökning. *Jordartskartan 9I NV/SV*. Digital utgåva. 1986.

Sveriges Geologiska undersökning. *Berggrundskartan 9I NV/SV*. Ser. Ae nr 125. Tryckt 1979.

Södermanlands Hembygdsförbund. *Sörmlandsbygden 1988:2*, årsbok utgiven av Södermanlands hembygdsförbund. 1988.

PLANDEL

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 7 skötselområden, se skötselplanekartan på sidan 17.

Skötselområdena är:

- 1: Åkermark
- 2: Träd- och buskbärande naturbetesmark
- 3: Havsstrandäng
- 4: Ädellövmiljöer
- 5: Barrskog med stort lövinslag
6. Små öar och skär
7. Öppet vatten

För samtliga skötselområden som ska betas ska stängsel sättas upp. Lämplig dragning för stängsel planeras i fält efter bästa naturliga förutsättningar. För att skötsel av markerna genom bete eller slåtter ska vara möjlig måste vägen upp från Askö göras körbar. Stammarna av vildsvin bör hållas nere så att inte stängsel för tamdjuren raseras.

Skötselområde 1: Åkermark (totalt ca 2,5 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av en åkermark i en sänka i mitten av den östra delen av ön. Genom åkern går ett dike som vuxit igen och bildat en uppdämd vattensamling i mitten av skötselområdet. Delar av åkermarken har hållits öppen genom att den brukats som viltåker medan delar av marken börjar växa igen med lövsly, främst kring vattensamlingen och i öster. I kanten av skötselområdet finns ett antal gamla odlingsrösen.

Bevarandemål

- ❖ Öppen åkermark som är fri från lövsly (viltåker).
- ❖ Det är öppet kring diket och kring odlingsrösen så att landskapselementen är väl synliga.

Skötselåtgärder

- Røj fram den igenväxta åkermarken i väster genom röjning och stubbfräsning/uppgrävning av stubbar.
- Ta bort sly som växer i diken.
- Ta bort sly kring odlingsrösen.
- Årlig skötsel av åkermarken i väster som viltåker.
- Røj asp och al i östra delen.

Skötselområde 2: Träd- och buskbärande naturbetesmark (totalt ca 1,8 ha)*Beskrivning*

Detta skötselområde består av en före detta ängsmark som börjar växa igen med en del buskar och unga tallar. Här finns ett varierat träd- och buskskikt och på marken växer en rik och hävdgynnad flora. I skötselområdet ingår även brynzonen mot viltåkern. Resterna av en ängslada finns intill viltåkern.

Bevarandemål

- ❖ En öppen mark med ett varierat träd- och buskskikt och en hävdgynnad flora.
- ❖ Brynzonen mot åkern ska vara varierad i form och artförekomst och utgöra en viktig lokal för insekter och vilt.
- ❖ Populationerna av de slåttergynnade arterna slåtterfibbla, korskovall och darrgräs ska vara livskraftiga.

Skötselåtgärder

- Området ska skötas så att de hävdgynnade värdena finns kvar, genom röjningar av igenväxningsvegetation (t ex unga tallar) och genom extensivt kreatursbete eller årlig slåtter.
- Ta bort virket från den raserade ängsladan. Grunden lämnas kvar som ett kulturhistoriskt spår i landskapet.

Skötselområde 3: Havsstrandäng (totalt ca 3,8 ha)*Beskrivning*

Skötselområdet består av en strandäng vid Koholmsflan som till stora delar är igenvuxen med vass och alsly. Längs med alridån mot strandängen finns ett smalt öppet parti med typiska hävdgynnade kärlväxter för havsstrandängar.

Bevarandemål

- ❖ En 50-100 meter bred öppen strandäng som hävdas årligen genom mest lämpliga hävdform, bete eller slåtter.
- ❖ Vid slutet av växtsäsongen ska gräsvegetationen vara väl slagen eller avbetad och ingen igenväxningsvegetation ska förekomma.
- ❖ Populationerna av de för hävdade havsstrandängar typiska arterna kärrspira, slåtterblomma och havssälting ska vara livskraftiga.

Skötselåtgärder

- Årlig hävd med slåtter eller bete samt röjning av igenväxningsvegetation.
- Om slåtter genomförs skall den utföras under perioden 15/7-1/9. Höet tas bort varefter återväxten betas.
- Utöka strandängen mot land genom att röja alsly och eventuellt fräsa eller gräva upp stubbar. Avgränsningen av strandängen ska efter restaureringsåtgärden överensstämja med avgränsningen för äng på häradskartan.

Skötselområde 4: Ädellövmiljöer (totalt ca 10,0 ha)*Beskrivning*

Skötselområdet omfattas av två delområden, ett väster om viltåkern och ett norr och öster om viltåkern. Skötselområdet har ett variationsrikt trädskikt med flera ädellövarter, främst ek, och en underväxt av främst hassel. Spritt i området finns flera invuxna grova träd som vittnar om att området tidigare varit mer öppet. I nordost finns en lövskogslund på kalkrik berggrund. Här växer en rik lundflora.

Bevarandemål

- ❖ Extensivt betade ädellövmiljöer med ett variationsrikt träd- och buskskikt och förekomst av fritt stående grova ekar. Enstaka fritt stående träd av trädslagen björk, tall, asp och enstaka gran ska också finnas i området.
- ❖ I skötselområdet ska det finnas ca 6 döda eller döende träd per hektar.

Skötselåtgärder

- Försiktig friställning av grova ekar, ersättningsträd till de gamla ekarna och grova träd av trädslagen björk, tall, asp och enstaka gran.
- Ta bort ung och medelålders gran för att gynna lövträden och de gamla tallarna.
- Vid behov, skapa död ved genom ringbarkning av medelålders träd.
- Årligt extensivt bete för att motverka igenväxningen.

Skötselområde 5: Barrskog med stort lövinslag (totalt ca 34,9 ha)*Beskrivning*

Skötselområdet är uppdelat i flera delområden och ligger i reservatets västra del samt på höglänta delar i den östra delen av reservatet. I skötselområdet finns både hållmarkstallskog, grandominerad barrskog och mindre sumpskogsstråk med stort alinslag. I skötselområdet finns ett stort inslag av både triviallöv och ädellöv.

Bevarandemål

- ❖ Relationen död ved/levande ved ska vara 1/5 utslaget på hela området.
- ❖ Antalet grova tallar som lämpar sig för havsörnsbon och fiskgjusebon ska vara minst 5 st inom en 20-årsperiod.

Skötselåtgärder

- Om förhållandena tillåter ska bränning av hållmarkstallskogen ske för att gynna tallen. Om brand inte är möjligt ska åtgärder för att efterlikna brand genomföras, t ex friställning av gamla tallar och bortröjning av gran på tallmarker.
- Ingen stormfällad ved eller döda torrträd ska städas bort.
- Skapa död ved genom exempelvis ringbarkning av tall, gran, björk och asp.
- Frihuggning av grova och gamla ekar.

Skötselområde 6: Små öar och skär (totalt ca 6,8 ha)*Beskrivning*

Detta skötselområde består av ett femtiotal mindre öar och skär både norr och söder om huvudön Bokö. Fyra av de mindre öarna är bevuxna med barrblandskog med stort lövinslag och de resterande mindre öarna är endast bevuxna med lövsly och lågvuxen vegetation. Skären är mer eller mindre kala med endast en lågvuxen busk- och markvegetation.

Bevarandemål

- ❖ De kala små öarna och skären ska förbli kala för att utgöra möjliga häckningslokaler för sjöfågel.

Skötselåtgärder

- Vid behov röjning av igenväxande små öar och skär.

Skötselområde 7: Öppet vatten (totalt ca 212,0 ha)*Beskrivning*

Värdena i vattenområdena kring Bokö präglas bl a av djuprännorna som kan leda djupvattnet utifrån det öppna havet till långt in i skärgårdsområdet, av förekomsten av både mjuk- och hårbottenar och av förekomsten av en flad, som är en relativt ovanlig förekomst i den här delen av Östersjön. I vattenområdena kring Bokö finns en rik bottenflora, bottenfauna och fiskfauna. Reservatsbildning av ett marint skyddat område där vattenområdena i Bokö-Askö naturreservat ingår pågår.

Bevarandemål

- ❖ Koholmsflan utgör en viktig reproduktionslokal för fisk.
- ❖ Både mjuk- och hårbottenarna utgör artrika miljöer.

Skötselåtgärder

- Restaurering av Koholmsflan så att den även framöver utgör en lämplig reproduktionslokal för fisk. Undersök t ex möjligheten att ta bort vass och vilka effekter det får.
- Undersök möjligheten att besluta om fredning av fisk under lekperioden.

4. Friluftsliv*Beskrivning*

Mellan Bokö gård och den hoprasade ladan vid viltåkern går en stig genom norra delen av naturreservatet. Stigen kommer att förlängas så att den efter viltåkern viker av söderut och sedan ansluter till stigen som går mot Askö-laboratoriet.

Informationsskylar om naturreservatet ska sättas upp på två platser, en vid vattnet i norra delen och en vid vattnet i södra delen (se skötselplanekarta sidan 17).

Gränsmarkeringen i norra delen av reservatet har ramlat omkull.

Bevarandemål

- ❖ Det ska finnas vägförbindelse mellan Bokö gård och Askö-laboratoriet för att underlätta för vandringar genom området och skötseln av Bokö-Askö naturreservat.
- ❖ I reservatet ska det finnas två informationsskyltar om områdets värden för att berika besöket.

Skötselåtgärder

- Ta fram informationsskyltar och placera ut dem på två platser i naturreservatet. Skyltarna ska dels placeras vid en populär landstigningsplats för båturister och dels längs stigen vid entrén till reservatet från Askö naturreservat.
- Förbättra gränsmarkeringen i naturreservatet.
- I samband med att stängsel för bete sätts upp i området ska ett antal stängselgenomgångar byggas för att underlätta för det rörliga friluftslivet.
- Røj fram och markera stigen i de delar där stigen saknas eller är otydlig.
- Städning av de mest besökta platserna vid behov.

5. Skydds jakt*Beskrivning*

På senare år har vildsvin tagit sig över till Bokö-Askö från fastlandet och spår av dem har noterats. Populationerna av mink har generellt ökat i skärgården på senare år och utgör ett hot mot sjöfågelfaunan.

Bevarandemål

- ❖ Vildsvinsstammarna ska vara så pass begränsade att de inte hotar att skada natur- och kulturvärdena på Bokö-Askö.
- ❖ Minkpopulationen i Bokö-Askö naturreservat ska begränsas så att de inte utgör något hot för fågellivet i reservatet.

Skötselåtgärder

- Vid behov skydds jakt på vildsvin.
- Vid behov skydds jakt på mink.

6. Uppföljning6.1 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:

- Informationsskyltar
- Stig
- Betetrycket

Djurhållaren ansvarar för att följa upp tidpunkt för betespåsläpp och installning varje år.

2006-07-24

521-11530-2005

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 12:e år för:

- Prioriterade arter
- Prioriterade strukturer

6.2 Uppföljning av skötselåtgärder

Entreprenörer ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder genomförts.

7. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet	Finansiering
Røj fram åkermark väster och öster om mindre våtmark	2006	Område 1	2	Skötselanslag
Røj fram landskapselement	2006	Område 1	1	Skötselanslag
Slåtter	Årligen	Område 3	1	Skötselanslag/ Miljöstöd
Bete	Årligen	Område 2 och 4 (ev. 3)	1	Skötselanslag/ Miljöstöd
Skötsel av viltåker	Årligen	Område 1	1	Markägaren
Røjning av igenväxningsvegetation	2006 och sedan årligen	Område 1, 2 och 3	1	Skötselanslag/ Miljöstöd
Utöka strandängen genom att ta bort ungt albestånd	2006	Område 3	2	Skötselanslag/ Restaureringsstöd
Frihuggning av grova träd, t ex ekar (gamla och ersättningsträd)	2006 och framöver med ca fem års mellanrum	Område 4	1	Skötselanslag/ Restaureringsstöd
Ta bort ung gran	2006	Område 4	1	Skötselanslag/ Restaureringsstöd
Bränning eller brandliknande åtgärder	Påbörjas 2007	Område 5	3	Skötselanslag
Spara och skapa ny död ved	Kontinuerligt	Område 4 och 5	1	Skötselanslag
Sätta upp stängsel och stättor	Efter genomförd restaurering	Område 1, 2, 3, 4 samt Friluftsliv	1	Skötselanslag
Skyddsjakt på mink och vildsvin	Vid behov	Skyddsjakt	2	Markägaren
Røjning av igenväxande skär	Vid behov	Område 6	2	Skötselanslag
Restaurering av Koholmsflan	2007	Område 7	3	Skötselanslag

SKÖTSELPLAN

Datum

Dnr

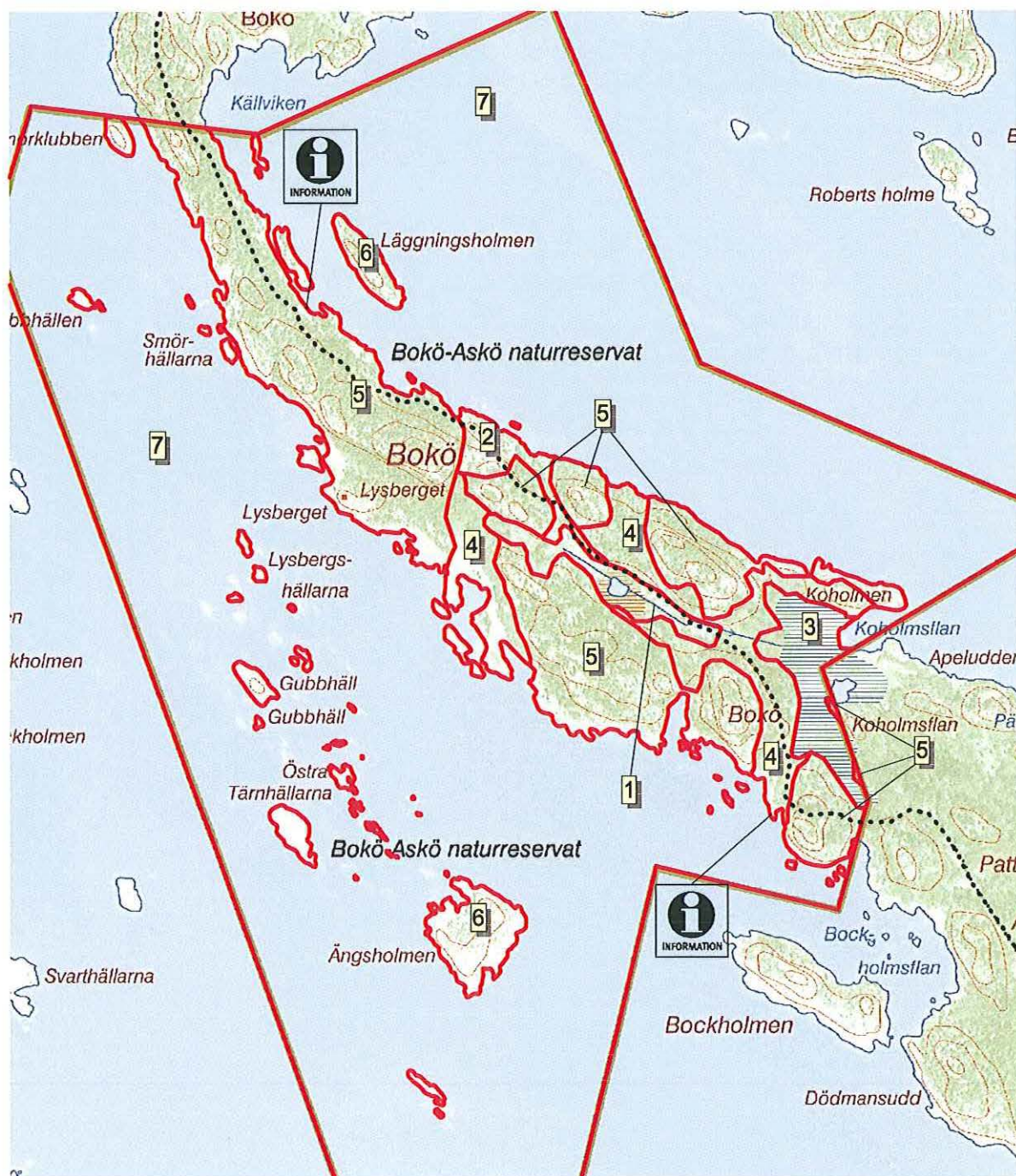
16(17)

2006-07-24

521-11530-2005

Se till att vägen från Askö fungerar för lättare maskiner för skötsel och tillsyn av betesmarkerna	2006-2007	Från Askö till Bokö	1	Skötselanslag
Underhåll av stig	Kontinuerligt vid behov	Friluftsliv	1	Skötselanslag
Informationsskyltar	2006	Friluftsliv	1	Skötselanslag
Förbättra gränsmarkeringarna	2006	Friluftsliv	1	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	Samtliga områden	1	Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	Skyltar, stigar och betestryck varje år. Övriga mål vart 12e år.	Samtliga områden	1	Skötselanslag

8. Skötselplanekarta

Stig bokö-askö.shp
Skötselområden

- 1 = Åkermark
- 2 = Träd- och buskbärande naturbetesmark
- 3 = Havsstrandäng
- 4 = Ädellövmiljöer
- 5 = Barrskog med stort lövinslag
- 6 = Små öar och skär
- 7 = Öppet vatten

0 300 600 900 meter

